KONCEPCIA ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA

NÁVRH ZADANIA

ÚRAD PRE ÚZEMNÉ
PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Koncepcia územného rozvoja Slovenska

Návrh zadania

Identifikačné údaje

Názov dokumentu:	Koncepcia územného rozvoja Slovenska – návrh zadania
Obstarávateľ:	Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky
Odborne spôsobilé osoby[1]:	Mag. rer. nat. Marek Dinka, reg. č. 485
	Ing. arch. Milan Haviar, reg. č. 401
	Ing. arch. Zuzana Kordošová, reg. č. 429
	Mgr. et Mgr. Jana Ondrejmišková, reg. č. 415
Návrh zadania vypracoval:	Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky
Spracovateľský kolektív:	Mag. rer. nat. Marek Dinka
	Ing. arch. Milan Haviar
	Ing. arch. Henrieta Hošovská
	Ing. arch. Zuzana Kordošová
	MSc. arch. Katarína Labáthová
	Ing. Jozef Olašák
	Mgr. et. Mgr. Jana Ondrejmišková
	Ing. Milota Sidorová, PhD.
	JUDr. Mgr. Miloš Svrček, PhD., LL.M.
	Mgr. art. Katarína Štefancová
	Ing. Lucia Šurinová
Externá spolupráca:	Mgr. Peter Barlík, PhD.
	Mgr. Eduard Donauer
	Mgr. Martin Šveda, PhD.
Dátum:	20.12.2024

[1]) § 12 zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní

Obsah

Úvod 5
1. Určenie hlavných cieľov územného rozvoja štátu 6
1.1 Sídelná štruktúra 6
1.1.1 Štruktúra osídlenia 6
1.1.2 Vybavenosť územia 8
1.1.3 Kultúrne dedičstvo a ochrana pamiatok 9
1.1.4 Obrana 9
1.1.5 Výroba 9
1.2 Krajinná infraštruktúra 10
1.3 Dopravná infraštruktúra 12
1.4 Technická infraštruktúra 14
2. Určenie priestorového rámca pre uplatnenie sociálnych, ekonomických a environmentálnych potrieb rozvoja štátu a jednotlivých regiónov 16
2.1 Priestorové rámce sídelnej štruktúry 16
2.1.1 Štruktúra osídlenia 16
2.1.2 Vybavenosť územia 16
2.1.3 Obrana 16
2.1.4 Výroba 17
2.2 Priestorové rámce krajinnej infraštruktúry 17
2.3 Priestorové rámce pre dopravnú infraštruktúru 17
2.4 Priestorové rámce pre technickú infraštruktúru 17
3. Určenie zásad územného rozvoja štátu 19
4. Určenie vzťahu odvetvových plánovacích dokumentov a Koncepcie územného rozvoja Slovenska 21
5. Požiadavky na rozsah a obsah riešenia 26
5.1 Informatívna textová časť 26
5.2 Informatívna grafická časť 26
5.3 Záväzná textová časť 26
5.4 Záväzná grafická časť 27
5.5 Dátový štandard 27
ZOZNAM A DEFINÍCIE POUŽITÝCH POJMOV 28
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK 29

Úvod

Územným plánovaním je súbor činností, ktorými sa určuje a reguluje priestorové usporiadanie územia, funkčné využívanie územia a zabezpečuje sa udržateľný územný rozvoj za podmienok dodržania ochrany životného prostredia, ochrany prírody a krajiny, ochrany historického a kultúrneho dedičstva a ochrany verejného zdravia, obrany štátu, bezpečnosti štátu, hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, sociálnej súdržnosti a územnej súdržnosti.[2]

Koncepcia územného rozvoja Slovenska je územnoplánovacia dokumentácia celého územia Slovenskej republiky, ktorá určuje hlavné smery komplexného rozvoja Slovenskej republiky. Stanovuje základné podmienky a vytvára predpoklady pre udržateľný územný rozvoj Slovenskej republiky a jej regiónov s určením rámcových požiadaviek štátu z hľadiska ochrany, obnovy a tvorby krajiny, ochrany prírody, ochrany, zachovania a rozvíjania historického a kultúrneho dedičstva, hospodárskeho a sociálneho rozvoja, obrany a bezpečnosti štátu a z hľadiska dodržania medzinárodných záväzkov v oblasti životného prostredia a územného rozvoja.[3]

Orgán územného plánovania je povinný obstarať a schváliť záväznú časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska do 31. marca 2027.[4]

Návrh zadania Koncepcie územného rozvoja Slovenska je vypracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky č. 392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia (ďalej len „vyhláška“).[5]

[2]) § 2 zákona č. 200/2022 Z. z.
[3]) § 19 ods. 1 zákona č. 200/2022 Z. z.
[4]) § 40 ods. 7 zákona č. 200/2022 Z. z.
[5]) § 29 ods. 1 zákona č. 200/2022 Z. z.

1. Určenie hlavných cieľov územného rozvoja štátu

Hlavným cieľom je systematicky a nepretržite vytvárať podmienky pre udržateľný územný rozvoj štátu tak, aby územie bolo využívané efektívne, bezpečne, ekonomicky, esteticky, eticky a demokraticky s ohľadom na prírodné, historické a kultúrne dedičstvo, ochranu a kvalitu životného prostredia a kvalitu života obyvateľov. Taktiež zabezpečiť rovnocenné pokrytie potrieb pre obyvateľov na celom území štátu a posilňovať rozmanitý charakter a jedinečnosť jednotlivých územných celkov a regiónov.[6] Ciele územného rozvoja štátu je potrebné napĺňať s ohľadom na záväzok Slovenska dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050.[7]

1.1 Sídelná štruktúra

1.1.1 Štruktúra osídlenia[8]

Spolupracovať naprieč administratívnymi hranicami

- posilňovať rozvoj cezhraničných regiónov ako v záujme európskej súdržnosti, tak z hľadiska posilnenia vnútroštátneho regionálneho rozvoja predovšetkým na územiach, kde sa nachádzajú najmenej rozvinuté okresy[9];
- podporovať spoluprácu presahujúcu administratívne a štátne hranice a koordinovať územné plánovanie vo funkčných územných celkoch berúc do úvahy väzby medzi mestom a jeho zázemím s cieľom predchádzať nekontrolovateľnému rozširovaniu miest do okolia a regulovať rozvoj územia nástrojmi územného plánovania;
- podporovať zoskupovanie sídiel do celkov na podklade výhodnosti vzájomnej spolupráce.

Zachovať a rozvíjať polycentricitu

- polycentricita je v sídelnom systéme Slovenska relatívne rozvinutá a pre zachovanie historicky vyvinutej polycentricity je potrebné ísť cestou vedome riadeného polycentrického sídelného rozvoja pre zabránenie jej znehodnotenia a zabránenia zvyšovania regionálnych rozdielov;
- Slovensko má niekoľko stredne veľkých a malých centier, ktoré tvoria základ polycentrickej koncepcie územného rozvoja, a preto je treba posilňovať tieto centrá ako v záujme vnútroštátnej politiky vyrovnávania rovnocenných podmienok rozvoja, tak v záujme zvyšovania konkurencieschopnosti celého štátu v európskom kontexte;
- polycentrická sídelná štruktúra s primeranou kompaktnosťou a hustotou v mestských a vidieckych oblastiach s optimálnymi spojeniami v rámci miest minimalizuje vzdialenosti medzi bývaním, prácou, oddychom, vzdelávaním, miestnymi obchodmi a službami. Cieľom je minimalizovať potrebu mobility v rámci sídiel a medzi nimi, znižovať potrebu rozširovania sídiel do krajiny, umožniť transformáciu nevyužívaných plôch a následne redukovať dopravné plochy.

Vytvárať funkčné územné celky

- podporovať rozvoj centier osídlenia funkčných územných celkov s ich prirodzeným zázemím, ktoré budú plniť funkciu akcelerátora rozvoja a poskytovateľa komplexnej ponuky sociálnych a ekonomických potrieb aj obyvateľstvu zázemia centra;

---

[6]) § 3 zákona č. 200/2022 Z. z.
[7]) Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
[8]) Stratégia územného rozvoja Slovenska – Aktuálne zmeny v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky Nová Lipská Charta - Transformačná sila miest pre verejné blaho!
[9]) Najmenej rozvinuté okresy podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- vo vidieckom prostredí dosiahnuť optimálne využívanie všetkých dostupných zdrojov skupiny sídiel tvoriacich prirodzený sídelný/funkčný celok pre rozvoj a lepšiu obslužnosť a efektivitu služieb obyvateľstvu;
- podporovať spoluprácu medzi regiónmi, ako aj medzi sídlami samotnými.

Koncentrovať funkcie a aktivity v území

- zvyšovať kvalitu života všetkým obyvateľom Slovenska vedome riadenou a logickou koncentráciou aktivít v území, rovnomerným pokrytím aktivít s dôrazom na sociálny aspekt a spravodlivý prístup k vybavenosti a zvyšovaním kvality životného prostredia;
- koncentráciou aktivít do sídelných centier a ich aglomerácií zlepšovať ekonomické a sociálne podmienky a zabezpečovať konkurencieschopnosť regiónov;
- podporovať kompaktný, polyfunkčný a ekologický sídelný rozvoj, koncentrovať ho predovšetkým do existujúcich zastavaných území sídiel v nadväznosti na dopravnú a technickú infraštruktúru a verejnú osobnú dopravu;
- koncentráciou aktivít zároveň minimalizovať územné nároky, nároky na prírodné zdroje, zlepšovať podmienky ochrany prírodného prostredia a zmierňovať negatívne dôsledky zmeny klímy.

Revitalizovať degradované územia

- zamedzovať vzniku a rozrastaniu nekompaktnej rezidenčnej zástavby s nízkou hustotou zaľudnenia (tzv. urban sprawl);
- minimalizovať záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy a záplavových území pre výstavbu, uprednostňovať obnovu a revitalizáciu sídiel vrátane obnovy degradovaných území (tzv. brownfieldov) a sanácie environmentálnych záťaží.

Vytvárať kvalitné sídelné priestory

- vyvážiť hustotu v sídlach vytváraním, obnovou a ochranou zelenej infraštruktúry, zvyšovať biodiverzitu v sídlach a umožniť klimaticky neutrálny, odolný a environmentálne vhodný rozvoj sídiel, ako aj lepšiu kvalitu ovzdušia;
- zabezpečiť zachovanie a zvýšenie podielu vegetačných plôch voči spevneným povrchom v zastavaných oblastiach sídiel;
- využívať zmiešané územie na podporu nových foriem výroby a hospodárskej činnosti v zelenej a kreatívnej ekonomike založenej na službách;
- navrhovať verejné priestory poskytujúce zdravé životné prostredie pre všetkých občanov;
- podporovať revitalizáciu centier sídiel, s cieľom oživiť vyľudnené centrá miest a obcí.

Rešpektovať prírodné obmedzenia a limity

- pri návrhu využívania krajiny
    - rešpektovať scenáre zmeny klímy a zohľadňovať riziká vyplývajúce zo zmeny klímy;
    - zohľadňovať riziká vyplývajúce z krajinnoekologických podmienok územia, zohľadňovať výsledky inžinierskogeologického prieskumu o zmapovaných a zaregistrovaných svahových deformáciách;
    - rešpektovať všetky obmedzenia vyplývajúce z povodňového ohrozenia;
    - zohľadňovať riziká možného ohrozenia vodných útvarov podzemných a povrchových vôd vhodných na odber pre pitnú vodu;
    - zohľadňovať lokálnu kvalitu ovzdušia.

1.1.2 Vybavenosť územia

Školstvo, výskum a vývoj[10]

- navrhnúť územný priemet infraštruktúry školstva a vzdelávania;
- znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelávania a prispôsobovať sieť a druh škôl trhu práce a podporovaným ekonomickým aktivitám;
- zvyšovať konkurencieschopnosť a ekonomickú výkonnosť Slovenska identifikovaním území pre rozvoj výskumno-vývojového a inovačného potenciálu regiónov;
- podporovať rozvoj centier vedy, aplikovaného výskumu a vývoja s prepojením na výrobný proces;
- vytvoriť územné predpoklady pre rozvoj školskej športovej infraštruktúry so zohľadnením limitov využitia územia.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť[11]

- identifikovať oblasti s významným dopytom po infraštruktúre zdravotníctva a sociálnej starostlivosti s prihliadnutím k hierarchii sídiel a demografickým trendom;
- identifikovať problémy a navrhnúť územný priemet infraštruktúry zdravotníctva a sociálnych služieb;
- vytvoriť územné predpoklady pre pokrytie územia Slovenskej republiky zdravotníckymi zariadeniami a zriadeniami sociálnych služieb s príslušnou hierarchizáciou a spádovými územiami, určiť požiadavky na priestorové rozmiestnenie.

Kúpeľníctvo

- identifikovať územia s potenciálom pre kúpeľníctvo berúc do úvahy prírodné liečivé zdroje, klimatické podmienky a dopyt po službách v kúpeľníctve;
- preveriť aktuálny stav a navrhnúť sieť kúpeľných zariadení s prihliadnutím na regionálne potreby a možnosti využitia prírodných zdrojov.

Cestovný ruch a rekreácia

- vymedziť oblasti a lokality pre rozvoj cestovného ruchu s ohľadom na zabezpečenie ich dlhodobej udržateľnosti, ciele regionálneho rozvoja s osobitným zreteľom na prebiehajúcu zmenu klímy;
- v požiadavkách na infraštruktúru a rozvoj cestovného ruchu zohľadniť opatrenia podporujúce zelenú a digitálnu transformáciu s dôrazom na priority v rámci spôsobu transformácie cestovného ruchu[12];
- uprednostňovať budovanie infraštruktúry v sídlach pred budovaním infraštruktúry v neurbanizovanej krajine;
- návrh infraštruktúry pre využívanie vodných tokov a odkrytých podzemných vôd na rekreačné účely zosúladiť so zámermi na ich revitalizáciu a s protipovodňovými opatreniami, ako aj so zákonnými požiadavkami určenými pre „vody na kúpanie“;
- zamedziť nekoncepčnému budovaniu infraštruktúry podporujúcej masový cestovný ruch.

---

[10]) Správa o stave v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky 2022

[11]) Aktualizácia Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2014-2030
Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike

[12]) https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/404a8144-8892-11ec-8c40-01aa75ed71a1

Šport[13]

- vytvoriť územné predpoklady pre realizáciu projektov športovej infraštruktúry národného významu a pre rozvoj regionálnej športovej infraštruktúry;
- navrhnúť rozvoj líniovej športovej infraštruktúry celoštátneho významu – najmä turistické, cyklistické, vodné, jazdecké, lyžiarske a iné trasy.
- pri návrhu športovej infraštruktúry zohľadniť dôsledky zmeny klímy;

1.1.3 Kultúrne dedičstvo a ochrana pamiatok[14]

- identifikovať a vytvoriť podmienky pre ochranu prioritných prvkov/fenoménov, tvoriacich samotnú identitu Slovenska ako kultúrnej krajiny s bohatou históriou a špecifickou, neopakovateľnou a ľahko rozoznateľnou krajinou, s jasne identifikovateľnými krajinno-antropogénnymi siluetami, krajinnými konfiguráciami ako aj vymedziteľnými oblasťami kultúrnej krajiny špecifického charakteru;
- premietnuť územia hodnotných historických štruktúr a zabezpečiť ich ochranu, určiť najvýznamnejšie siluety pamiatkových území, súborov národných kultúrnych pamiatok alebo aj jednotlivých národných kultúrnych pamiatok, ktoré sú významnými urbanistickými a krajinnými dominantami, spolu s vyznačením území s vplyvom na tieto siluety;
- premietnuť územia pamiatkových rezervácii, pamiatkových zón a zoznam Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, identifikovať potenciálne kultúrne dedičstvo;
- vytvoriť podmienky pre ochranu jestvujúcich archeologických nálezísk.

1.1.4 Obrana[15]

- zohľadňovať záujmy obrany štátu pri plánovaní rozvoja a riadení využitia územia Slovenskej republiky v územiach a lokalitách umiestnenia vojenských obvodov, vojenských objektov a zariadení (vrátane ich ochranných pásiem) a pri stavebnom zámere pre vybrané druhy stavieb bez ohľadu na lokalitu výstavby;
- vytvárať podmienky na tvorbu, udržanie a rozvoj obrannej infraštruktúry dopravy, komunikačných a informačných systémov, štátnych hmotných rezerv, výroby a distribúcie energií, zabezpečenia pitnou vodou a miest riadenia a činnosti ústavných orgánov a miest velenia ozbrojeným silám v čase vojnového stavu alebo vojny. Rozvoj dopravnej infraštruktúry zamerať aj na zlepšenie vojenskej mobility v kontexte požiadaviek NATO a EÚ;
- zabezpečiť ozbrojeným silám a zahraničným ozbrojeným silám na území Slovenskej republiky v rámci podpory obrany štátu územnú rezervu pre obrannú infraštruktúru.

1.1.5 Výroba

- podporovať výrobu vo vzťahu k obehovému hospodárstvu, uprednostňovať bezuhlíkovú výrobu s vysokou pridanou hodnotou na podklade inovatívnych technológií, s vysokou mierou robotizácie, s minimálnymi požiadavkami na suroviny a energie a so zabezpečením vysokej celkovej úrovne ochrany životného prostredia;
- podporovať intenzifikáciu existujúcich území a areálov výroby a skladov.

---

[13]) https://mincrs.sk/sportova-infrastruktura/
[14]) Správa o stave v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky 2022
[15]) Obranná stratégia Slovenskej republiky
Správa o stave v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky 2022

1.2 Krajinná infraštruktúra[16]

Hlavným cieľom je zlepšiť schopnosť Slovenska čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, predovšetkým pomocou predchádzania, prispôsobenia sa a zmierňovania jej následkov. Cieľom naďalej ostáva aj zlepšiť kvalitu životného prostredia a dosiahnuť udržateľné obehové hospodárstvo, založené na dôslednej ochrane zložiek životného prostredia, podpore zvyšovania biodiverzity, obnove ekosystémov a podpore ich ekosystémových služieb, využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok.

Adaptovať krajinu na zmenu klímy

- prostredníctvom tvorby a podpory adaptačných opatrení na zmiernenie dôsledkov zmeny klímy zabezpečiť podmienky na kvalitné urbanizované aj prírodné prostredie a udržateľný územný rozvoj;
- zamedziť odvodňovaniu krajiny, zlepšiť adaptačnú schopnosť krajiny v oblasti ochrany, manažmentu a využívania vôd za súčasného zvýšenia bezpečnosti obyvateľstva, ochrany kritickej infraštruktúry a krajiny;
- obnoviť riečne systémy, degradované rašeliniská a mokrade do ich prirodzenej podoby.

Chrániť a revitalizovať krajinu

- rešpektovať charakteristické črty krajiny vyplývajúce z jej historického kultúrneho a prírodného dedičstva, prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity;[17]
- navrhnúť krajinnú štruktúru a zelenú infraštruktúru, vychádzajúcu z Generelu nadregionálneho systému ekologickej stability a doplnenú o návrhy nových území takým spôsobom, aby odrážala najnovšie vedecké poznatky a aby zabezpečovala ekologickú konektivitu a ekologickú stabilitu krajiny spolu s tvorbou nových prvkov a území;
- neznižovať výmeru prirodzených ekosystémov, ekologicky významných území, a všetkých chránených území a minimalizovať degradáciu a fragmentáciu územia;
- podporovať ochranu a obnovu lokalít a biotopov národnej sústavy chránených území, sústavy území Natura 2000 a lokalít medzinárodného významu, vrátane mokradí a lokalít svetového prírodného dedičstva UNESCO;
- vytvoriť územné podmienky pre odstránenie environmentálnych záťaží a nové využitie územia ako aj pre obnovu degradovaných ekosystémov a území;
- vytvoriť územné podmienky pre zabezpečenie ochrany a racionálne využívanie prírodných zdrojov, nerastných surovín a obnoviteľných zdrojov energie;
- na celoštátnej úrovni stanoviť priestorové limity ťažby ložísk nerastných surovín ako aj limity a podmienky bezpečnej distribúcie nerastných surovín s rešpektovaním únosnosti územia a rekultivácie územia po ťažbe;
- vytvoriť predpoklady pre udržanie dobrej kvality ovzdušia a zlepšenie kvality ovzdušia v ostatných prípadoch.

---

[16]) Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky slovenskej republiky do roku 2030
Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy
Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy
Koncepcia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
Národný lesnícky program Slovenskej republiky 2022 – 2030 - „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“
Národný program znižovania emisií
Aktualizácia surovinovej politiky Slovenskej republiky pre oblasť nerastných surovín
Správa o stave v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky 2022

[17]) Dohovor o krajine Rady Európy

Ochrániť a revitalizovať rieky

- vytvoriť územné predpoklady pre:
    - ochranu inundačných území, území s retenčným potenciálom a oblastí ohrozených povodňami pred ďalšou zástavbou a nevhodnými aktivitami;
    - revitalizáciu záplavových území, systematickú obnovu voľne tečúcich vodných tokov;
    - odstraňovanie a zmierňovanie nepriaznivých dopadov využívania vôd na vodné toky;
    - záplavový režim vodných tokov;
    - odstraňovanie bariér na tokoch a zamedzenie budovaniu ďalších bez obmedzenia alebo ohrozenia vnútrozemskej plavby.

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vody ako strategickej suroviny

- vytvoriť územné predpoklady na zabezpečenie ochrany a racionálneho využívania vody vrátane prírodných minerálnych vôd a prírodných liečivých vôd;
- vytvoriť územné predpoklady na ochranu, zlepšovanie a obnovovanie vodných útvarov povrchových a podzemných vôd s cieľom zlepšovania ich stavu;
- efektívne využívať vodné zdroje, vrátane zrážkovej vody a opätovného využitia vody;
- vytvoriť územné predpoklady na zadržiavanie vody a na spomalenie odtoku vody z povodia do vodných tokov, na zvýšenie retenčnej schopnosti povodí a na podporu prirodzenej akumulácie vody v lokalitách na to vhodných s cieľom zmierňovať dôsledky sucha a nedostatku vody.

Vykonávať udržateľné pôdohospodárstvo

- zvýšiť adaptačnú schopnosť poľnohospodárskej krajiny uplatňovaním opatrení zameraných na ochranu pôdy, prírodných zdrojov a podporu biodiverzity poľnohospodárskej krajiny, podporu udržateľnej rastlinnej a živočíšnej výroby a tak zlepšiť potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť;
- chrániť a rozvíjať krajinné prvky s vysokou úrovňou diverzity na poľnohospodárskej pôde, podporovať vytváranie pestrých štruktúr v poľnohospodárskej krajine na riešenie zvyšujúcich sa rizík vyplývajúcich z meniacich sa klimatických podmienok, vrátane ochrany biodiverzity a genetických zdrojov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch;
- vytvoriť predpoklady pre nové spôsoby hospodárenia založené na ekologickej poľnohospodárskej výrobe;
- vytvoriť územné predpoklady na vyriešenie statusu tzv. bielych plôch;
- zvyšovať adaptačnú schopnosť lesov na prebiehajúcu a očakávanú zmenu klímy.

1.3 Dopravná infraštruktúra[18]

Hlavným cieľom v oblasti dopravy je udržateľný integrovaný multimodálny dopravný systém, ktorý plní hospodárske, sociálne a environmentálne potreby spoločnosti a prispieva k hlbšiemu začleneniu a plnej integrácii Slovenskej republiky v rámci európskeho hospodárskeho priestoru. Cieľom je taktiež vytvoriť optimálne územné podmienky pre realizáciu infraštruktúry pre jednotlivé druhy dopravy a pre optimalizáciu prerozdelenia dopravných výkonov jednotlivých druhov dopráv v osobnej a nákladnej doprave vnútroštátnej a tranzitnej. Pre dosiahnutie uvedených cieľov je potrebné:

- rešpektovať dopravné siete a zariadenia v zmysle nariadenia EÚ o TEN-T[19] alokované a plánované v trasách multimodálnych koridorov a ich vetiev;
- aktualizovať trasy dopravných koridorov podľa:
    - aktuálnych priorít spoločenstva definovaných v nariadeniach EÚ;
    - ich funkčného a dopravného významu definovaného v strategických materiáloch celoštátnej úrovne a ďalších relevantných podkladoch;
- zaistiť primeranú dostupnosť sídiel a priemyselných zón podporujúcich hospodársky rast a sociálnu inklúziu v rámci všetkých regiónov Slovenskej republiky;
- sídelný rozvoj koncentrovať predovšetkým do existujúcich zastavaných území sídiel v nadväznosti na dopravnú infraštruktúru a verejnú osobnú dopravu s identifikáciou optimálneho druhu verejnej dopravy pre konkrétne územie s dôrazom na uplatnenie trvalo udržateľných druhov dopravy;
- znížiť negatívne environmentálne a socioekonomické dopady dopravy vrátane zmeny klímy efektívnym plánovaním dopravnej infraštruktúry;
- zahrnúť do dopravného plánovania opatrenia proti zvyšovaniu fragmentácie v krajine, degradácii a strate prvkov územného systému ekologickej stability.

Civilné letectvo

- navrhnúť a aktualizovať sieť letísk medzinárodného a celoštátneho významu v súlade s celoštátnymi dokumentmi a nariadení EÚ o TEN-T.[20]

Železničná doprava

- navrhnúť a aktualizovať železničnú sieť Slovenskej republiky, zohľadniť pritom celoštátne plánovacie dokumenty, výhľadové a strategické zámery Železníc Slovenskej republiky a nariadenie EÚ o TEN-T.[21]

Cestná doprava

- navrhnúť a aktualizovať cestnú sieť Slovenskej republiky, pozostávajúcu z diaľnic a ciest I. triedy v zmysle celoštátnych plánovacích dokumentov, a nariadenia EÚ o TEN-T.[22]

---

[18]) Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II
Koncepcia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
Správa o stave v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky 2022
Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike

[19]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1679

[20]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1679

[21]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1679

[22]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1679

Vodná doprava

- navrhnúť a aktualizovať sieť vodných ciest európskeho významu a verejných prístavov medzinárodného významu v súlade s platným znením dohody AGN a nariadením EÚ o TEN-T;
- vytvoriť územné predpoklady pre rozvoj, modernizáciu a rekonštrukciu infraštruktúry vodnej dopravy;
- zabezpečiť priaznivé podmienky pre plavbu bez poškodzovania vodných útvarov, vodných a od vody závislých ekosystémov.

Cyklistická doprava

- navrhnúť sieť cyklistických trás medzinárodného a celoštátneho významu, zohľadniť sieť cyklotrás EuroVelo.

Intermodálna doprava

- navrhnúť a aktualizovať sieť terminálov pre intermodálnu dopravu, zohľadniť pritom celoštátne plánovacie dokumenty, výhľadové a strategické zámery a nariadenia Európskej komisie.

1.4 Technická infraštruktúra

Energetická infraštruktúra[23]

Hlavným cieľom je dosiahnuť konkurencieschopnú nízkouhlíkovú energetiku zabezpečujúcu bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu dodávku energie s prihliadnutím na ochranu a posilňovanie aktívneho postavenia odberateľov a udržateľný rozvoj. Pre naplnenie uvedeného cieľa je potrebné:

- aplikovať princíp prvoradosti energetickej efektívnosti;[24]
- rozvíjať energetickú infraštruktúru zabezpečujúcu a integrujúcu obnoviteľné zdroje energie a obnoviteľné plyny vrátane vodíka;
- vytvoriť územnú rezervu pre diverzifikáciu dopravných trás a zdrojov energie a tým zvyšovať energetickú bezpečnosť a spoľahlivosť dodávok energie;
- zvyšovať kapacitu cezhraničných prepojení;
- zabezpečiť dostatočnú kapacitu zdrojov elektrickej energie pre nastupujúci trend elektrifikácie v doprave a zásobovaní teplom s prihliadnutím na zlepšenie možností distribučnej sústavy;
- vytvoriť podmienky pre budovanie nabíjacej infraštruktúry, vrátane zvýšenia počtu nabíjacích staníc na hlavných koridoroch definovaných v nariadení EÚ o TEN-T[25];
- vytvoriť územné predpoklady pre výstavbu nízkouhlíkových zdrojov vo výrobe tepla a elektriny a pre rozvoj efektívneho centralizovaného zásobovania chladom, teplom z obnoviteľných zdrojov a využívanie odpadového tepla;
- vytvoriť územné predpoklady pre rozvoj výroby jadrovej energie, vrátane výstavby nových jadrových zdrojov a zvyšovania jadrovej bezpečnosti;
- aktualizovať strategické zámery ohľadom ropovodnej a plynovodnej siete a tieto zámery následne reflektovať v územnoplánovacej dokumentácii na všetkých úrovniach;
- vytypovať a stanoviť na celoštátnej úrovni vhodné územia na rozvoj obnoviteľných zdrojov energie a súvisiacej infraštruktúry, ako aj územia vhodné pre akceleráciu jedného alebo viac typov obnoviteľných zdrojov energií;
- obmedziť umiestňovanie veľkoplošných zdrojov energie (solárne elektrárne, veterné turbíny) v najvýznamnejších oblastiach cestovného ruchu a chránených územiach.

Telekomunikačná infraštruktúra[26]

- vytvoriť územné predpoklady pre výstavbu telekomunikačnej infraštruktúry v zmysle národného plánu širokopásmového pripojenia.

Vodohospodárska infraštruktúra[27]

- navrhnúť územia vhodné na výstavbu povrchových zdrojov vody v súlade s požiadavkami ochrany prírody a krajiny;
- vytvoriť podmienky na hospodárenie so zrážkovými vodami v urbanizovanom aj neurbanizovanom území;
- preveriť stav súčasných vodných nádrží a ich priestorový priemet v krajine;

---

[23]) Návrh aktualizácie Integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 - 2030
[24]) Nariadenie o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy 2018/1999/EÚ
[25]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1679
[26]) Národný plán širokopásmového pripojenia
[27]) Koncepcia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie Slovenskej republiky na roky 2021-2027
Plán rozvoja verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027
Vodný plán Slovenska

- ochrániť život, zdravie, majetok, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodárske činnosti pred povodňami, suchom a nedostatkom vody vhodnými, ak je to možné, prírode blízkymi opatreniami a prostriedkami.
- účinne chrániť vodárenské zdroje a územia vhodné pre výstavbu vodárenských zdrojov
- vytvoriť územné predpoklady pre:
    - zabezpečenie dodávok zdravotne bezpečnej pitnej vody pre všetkých obyvateľov;
    - pripojenie obyvateľov na systémy čistenia komunálnych odpadových vôd a tým zvýšiť podiel čistených komunálnych odpadových vôd;
    - výstavbu stokových sietí a čistiarní odpadových vôd;
    - priebežné budovanie, rozširovanie a zvyšovanie hydraulickej kapacity stokových sietí a zvyšovanie kapacity a budovanie nových čistiarní odpadových vôd;
    - zamedzenie zmiešavania zrážkovej vody so splaškovou, vyriešenia vhodného zaťaženia čistiarní odpadových vôd zrážkovou vodou a zamedzenie prepúšťania odpadových vôd do recipientu pri nadmernom objeme nevyčistených splaškov následkom zrážok;
    - manažovanie nakladania so zrážkovými vodami
    - realizáciu opatrení na nahradenie využívania pitnej vody úžitkovou všade tam, kde je to technicky možné.

Infraštruktúra odpadového hospodárstva

- minimalizovať vznik nových skládok odpadov a vo väzbe na obehovú ekonomiku podporovať triedenie odpadu pri zdroji a spracovanie odpadu recykláciou na suroviny pre ďalšie použitie;
- vytvoriť územné podmienky na dobudovanie siete zariadení na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu ako aj nebezpečného odpadu z hľadiska kapacitných potrieb štátu, so zohľadnením cieľov vyplývajúcich zo záväzkov Slovenskej republiky voči Európskej únii;
- vytvoriť na celoštátnej úrovni územné predpoklady pre účinnú ochranu úložísk vyhoretého jadrového paliva a všetkých druhov rádioaktívnych odpadov pred únikom do životného prostredia.

2. Určenie priestorového rámca pre uplatnenie sociálnych, ekonomických a environmentálnych potrieb rozvoja štátu a jednotlivých regiónov

Základný priestorový rámec pre uplatnenie potrieb rozvoja štátu tvorí riešené územie, ktorým je celé územie Slovenskej republiky, vymedzené štátnymi hranicami, s ohľadom na cezhraničné priestorové vzťahy a dopravné toky v kontexte európskych urbanistických súvislostí a nadnárodných konceptov územného rozvoja.

2.1 Priestorové rámce sídelnej štruktúry

2.1.1 Štruktúra osídlenia

- z medzinárodného hľadiska nadväzovať na polycentrickú štruktúru so susediacimi štátmi na hlavné rozvojové urbanizačné oblasti (osi sídelného rozvoja) a preveriť potenciál súčasných a nových cezhraničných aglomerácií;
- zachovať a rozvíjať polycentrickú sídelnú štruktúru na celom území SR s preverením hierarchie a štruktúry sídelných centier;
- na úrovni samosprávnych krajov v prihraničných územiach štátu preveriť potrebu určenia podružných rozvojových urbanizačných osí nadväzujúcich na štruktúru osídlenia susediacich štátov;
- podporovať urbanizáciu rastom sídelných centier v urbanizačných osiach s požiadavkou na intenzifikáciu územia zástavbou;
- preveriť možnosť polycentrickej štruktúry končiacej väzbou sídla na mikroregión sídiel;
- vytvárať podmienky pre združovanie sídiel do mikroregiónov z hľadiska územného rozvoja a efektívnosti poskytovania služieb, riadenia a správy;
- stabilizovať rozptýlenú suburbnú výstavbu oblastí osídlenia v krajine, vrátane kopaníc a lazov.

2.1.2 Vybavenosť územia

- preverenie súčasného stavu a aktualizácia štruktúry vybavenosti vzhľadom na zabezpečenie jej rovnomernej dostupnosti na podklade hierarchie štruktúry sídiel;
- preverenie súčasného stavu špecifickej celoštátnej vybavenosti pri ktorej nie je potreba prihliadať na rovnomernú dostupnosť;
- určenie a územná lokalizácia vybavenosti celoštátneho nadregionálneho a regionálneho významu vo verejnom záujme;
- vytvárať územné podmienky na umiestnenie všetkých druhov vybavenosti v optimálnej dostupnosti podľa druhu a hierarchie vybavenosti v regiónoch a obciach;

2.1.3 Obrana

- premietnuť a chrániť územia a lokality umiestnenia vojenských obvodov, vojenských objektov a zariadení (vrátane ich ochranných pásiem);
- vymedziť územia pre rozvoj dopravnej infraštruktúry so zameraním na zlepšenie vojenskej mobility v kontexte požiadaviek NATO a EÚ;

- vymedziť ozbrojeným silám a zahraničným ozbrojeným silám na území Slovenskej republiky v rámci podpory obrany štátu územnú rezervu pre obrannú infraštruktúru;
- obrannú infraštruktúru štátu (vojenské obvody a základne) znázorniť pre celé územie štátu.

2.1.4 Výroba

- preveriť súčasný stav a aktualizovať územia pre priemyselnú výrobu a skladové hospodárstvo vzhľadom na zabezpečenie jej dopravnej dostupnosti a dostupnosti technickej infraštruktúry na podklade hierarchie štruktúry sídiel a rozvojových osí;
- podporiť intenzifikáciu existujúcich území a areálov výroby a skladov;
- určenie a územná lokalizácia oblastí priemyselných parkov pre stavby výroby a skladov vo verejnom záujme v jednotlivých regiónoch;
- vytvárať územné podmienky na umiestnenie nezávadných výrob s optimálnou dostupnosťou v regiónoch a obciach;
- vymedziť oblasti a územia pre strategické parky výroby alebo služieb do jednotlivých samosprávnych krajov s napojením na technickú, dopravnú a školskú infraštruktúru.

2.2 Priestorové rámce krajinnej infraštruktúry

- preveriť stav existujúcich a dlhodobo plánovaných oblastí a území krajinnej infraštruktúry celoštátneho a medzinárodného významu;
- aktualizovať stav a potrebnosť existujúcich a dlhodobo plánovaných území krajinnej infraštruktúry celoštátneho a medzinárodného významu, zabezpečiť ich ochranu, ekologickú obnovu a konektivitu;
- návrh nových oblastí a koridorov pre umiestnenie prvkov a území krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme celoštátneho a medzinárodného významu.

2.3 Priestorové rámce pre dopravnú infraštruktúru

- preveriť stav existujúcich a dlhodobo plánovaných národných a medzinárodných dopravných koridorov v kontexte ich funkčného a dopravného významu;
- aktualizovať stav a potrebnosť existujúcich a dlhodobo plánovaných dopravných území a koridorov národného a medzinárodného významu;
- aktualizovať stav terminálov intermodálnej dopravy a navrhnúť územia pre nové terminály;
- z hľadiska medzištátnych súvislosti preveriť a navrhnúť územia a koridory pre dopravnú infraštruktúru prepájajúcu Ukrajinu so strednou Európou;
- navrhnúť nové územia a koridory pre umiestnenie stavieb dopravnej infraštruktúry vo verejnom záujme národného a medzinárodného významu;
- navrhnúť prestupné terminály integrovanej osobnej prepravy a územia pre nové terminály.

2.4 Priestorové rámce pre technickú infraštruktúru

- preveriť a aktualizovať stav existujúcich a dlhodobo plánovaných území a koridorov technickej infraštruktúry národného a medzinárodného významu;
- z hľadiska medzištátnych súvislosti preveriť a navrhnúť územia a koridory pre technickú infraštruktúru prepájajúcu Ukrajinu so strednou Európou;
- navrhnúť nové územia a koridory pre umiestnenie stavieb technickej infraštruktúry vo verejnom záujme národného a medzinárodného významu;

- navrhnúť sieť zariadení na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu a nebezpečného odpadu;
- preveriť a aktualizovať stav úložísk vyhoretého jadrového paliva a rádioaktívnych odpadov;
- preveriť a aktualizovať stav čistiarní odpadových vôd a vytvoriť územné podmienky pre umiestnenie nových čistiarní odpadových vôd.

3. Určenie zásad územného rozvoja štátu

V súlade s cieľmi územného plánovania je potrebné určiť sústavu zásad pre urbanistickú koncepciu ako dlhodobý zámer priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia na podklade koordinácie rezortných koncepcií s priemetom do územia.

1. Princíp adaptácie na zmenu klímy

Adaptácia na zmenu klímy je neoddeliteľnou súčasťou plánovania územného rozvoja. Tento prístup zabezpečuje, že všetky aspekty rozvoja územia sú navrhnuté a implementované s ohľadom na súčasné a budúce klimatické podmienky, čím sa minimalizujú riziká a zraniteľnosti a posilňuje odolnosť spoločenstiev a ekosystémov. Prijatím tejto zásady sa zabezpečí, že územný rozvoj bude odolný, udržateľný a pripravený na výzvy spojené so zmenou klímy, čo prispeje k vytvoreniu podmienok pre preventívnu ochranu území a obyvateľstva pred potenciálnymi rizikami a prírodnými katastrofami v území (povodne, sucho, nedostatok vody, zosuvy atď.) a k dlhodobej prosperite a bezpečnosti spoločenstiev a ekosystémov.

2. Princíp ochrany prírody a biodiverzity

Princíp ochrany prírody a biodiverzity kladie dôraz na ochranu, obnovu a funkčné prepojenie chránených území a ekosystémov. Tento princíp presadzuje integritu ekologických procesov a ochranu biotopov pre voľne žijúce organizmy, pričom zahŕňa nielen chránené územia ale aj ostatné prírodné oblasti. Aplikovaním princípu sa podporí obnova a ochrana ekosystémov, ktoré poskytujú dôležité ekosystémové služby (ochrana pred povodňami, záchyt vody, záchyt uhlíka, ochladzovanie, produkcia prírodných materiálov a energia). Tieto tvoria základný predpoklad pre ďalšie aktivity a dlhodobú prosperitu územia. Princíp podporuje synergické prepojenie ochrany prírody a biodiverzity s efektívnym využívaním územia a prírodných zdrojov a prispieva k vytvoreniu zdravého a ekologicky vyváženého prostredia.

3. Princíp priestorovej efektívnosti a princíp priestorovej spravodlivosti

Prvý princíp vyjadruje vzťah medzi polohou, priestorovým usporiadaním a ekonomickou efektívnosťou. Rozvoj by mal prinášať maximálny úžitok pre čo najväčší počet obyvateľov územia krajiny. Druhý princíp je aplikáciou fundamentálnej sociálnej spravodlivosti a vyjadruje požiadavku usmerňovať územný rozvoj krajiny takým spôsobom, aby viedol k relatívnemu uspokojeniu potrieb obyvateľov každej územnej jednotky, a to bez ohľadu na jej polohu. Tieto princípy je potrebné rešpektovať v celej škále územnej mierky a časovej miery. Je však prirodzené, že ich bezvýhradné naplnenie sa v mnohých prípadoch vzájomne vylučuje. Je preto potrebné zabezpečiť vhodnú rovnováhu medzi týmito dvoma princípmi vo všetkých územných mierkach (lokalita-obec-región-krajina), resp. stupňoch územno-plánovacej dokumentácie. Dodržanie uvedených základných princípov na celoštátnej úrovni (teda na úrovni Koncepcie územného rozvoja Slovenska) je predpokladom pre vyvážený rozvoj aj na nižších územných úrovniach. Platí to však aj opačne. Napríklad nerešpektovanie prirodzených (funkčných) regiónov na regionálnej úrovni môže viesť k vážnym chybám pri tvorbe koncepcie územného rozvoja na celoštátnej úrovni.

4. Princíp polycentricity

Jedným z hlavných územných princípov vytvárania rovnocenných a kvalitných podmienok pre život ľudí je cesta polycentrickej koncepcie na nadnárodnej, národnej a regionálnej úrovni. Polycentrický koncept je dynamickým konceptom, kde centrá nie sú vnímané iba ako poskytovatelia služieb, ale ako motory rozvoja pre regióny. Koncept chápe systém sídiel ako sieť charakterizovanú funkčným zdieľaním úloh a špecializáciou a nie len ako vyváženú nemonocentrickú štruktúru osídlenia s hierarchiou sídiel. Takýto systém motivuje aktívne využívanie existujúcich potenciálov a je multiúrovňový z hľadiska geograficko-hierarchického.

5. Princíp intenzifikácie

Intenzifikácia existujúcich sídiel (zahusťovanie) má vždy prednosť pred ich rozširovaním do okolitého územia (tzv. urban sprawl). Tento prístup podporuje efektívne využívanie už zastavaných plôch. Využíva existujúcu infraštruktúru, čím minimalizuje náklady spojené s rozšírením infraštruktúry do nových oblastí. Optimalizuje využívanie sídelného priestoru prostredníctvom prestavby, modernizácie a adaptácie existujúcich budov a objektov, zvyšuje hustotu obyvateľstva a služieb v existujúcich sídlach, čím zlepšuje kvalitu života v týchto sídlach. Takisto vytvára kompaktnejšie a živé sídelné prostredie, ktoré podporuje pešiu a cyklistickú dopravu a znižuje závislosť na osobných automobiloch. Zároveň tým prispieva k udržateľnému rozvoju a ochrane prírodného prostredia, minimalizuje zábery prírodných území, znižuje ekologickú stopu, chráni biodiverzitu a ekosystémy. Intenzifikáciu je nutné vykonávať s ohľadom na možnosti dopravnej a technickej infraštruktúry a na súčasné rešpektovanie vyvinutej kultúrno-historickej identity sídiel.

6. Princíp revitalizácie

Revitalizácia existujúcich degradovaných území (tzv. brownfieldov) má vždy prednosť pred ďalším zaberaním pôdy. Týmto princípom sa zabezpečuje efektívne využitie už zastavaných, prípadne degradovaných plôch, podporuje sa opätovné využitie už existujúcej infraštruktúry a zabraňuje sa zbytočnému rozširovaniu sídel. Zároveň prispieva k obnove a zhodnoteniu zanedbaných oblastí, čo má pozitívny dopad na miestnu spoločnosť a hospodárstvo.

7. Princíp infraštruktúrnej prepojenosti

Infraštruktúrna prepojenosť v oblasti dopravnej infraštruktúry a technickej infraštruktúry zabezpečuje podmienky pre štruktúrovaný územný rozvoj. Pre zabezpečenie prepojenosti krajinnej infraštruktúry je potrebné zachovávať nezastavané koridory medzi jednotlivými sídlami a zabraňovať fragmentácii krajinnej infraštruktúry. Dodržaním princípu sa zabráni vzájomnému zrastaniu jednotlivých sídiel na hraniciach ich katastrálnych území a zachová sa prepojenosť krajinnej infraštruktúry.

4. Určenie vzťahu odvetvových plánovacích dokumentov a Koncepcie územného rozvoja Slovenska

Nasledujúci zoznam uvádza celoštátne dokumenty, pri ktorých bol obsahovo alebo legislatívne identifikovaný vzťah ku Koncepcii územného rozvoja Slovenska a tvoria podklad pre spracovanie návrhu KURS. V prípade aktualizácie niektorého z nižšie uvedených dokumentov je potrebné pri spracovaní návrhu KURS zohľadňovať najaktuálnejšiu verziu predmetného dokumentu.

Správa o stave v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky 2022

Povinnosť predkladať vláde Slovenskej republiky každé štyri roky Správu o stave v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky vyplývala v čase jej predloženia v roku 2022 Ministerstvu dopravy a výstavby Slovenskej republiky z § 2 písm. a), bod 14. zákona č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov . Táto úloha priamo nadväzovala na územnoplánovaciu dokumentáciu celoštátneho významu – Koncepciu územného rozvoja Slovenska.[28]

Aktuálne zmeny v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky

Vláda Slovenskej Republiky svojim uznesením č. 363 z 21. augusta 2019 zobrala na vedomie Aktuálne zmeny v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky, uložila ministrovi dopravy a výstavby obstarať Zmeny a doplnky č. 2 Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 - Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2011 v častiach „Osídlenie a sídelná štruktúra“ a „Doprava“ do 31. decembra 2021.

Stratégia územného rozvoja Slovenska - Aktuálne zmeny v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky

Stratégia územného rozvoja Slovenska - Aktuálne zmeny v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky bola spracovaná ako podkladový dokument, na základe ktorého bol následne spracovaný koncepčný dokument „Aktuálne zmeny v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky“. Stratégia ako podkladový dokument obsahuje aj podrobné analýzy s využitím údajov zo Štatistického úradu SR.

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030 – nové znenie

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska 2030 je základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike. Zároveň plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Vypracovanie a aktualizáciu Národnej stratégie zabezpečuje Úrad vlády SR, pričom využíva najmä štatistické údaje, strategické dokumenty a programové dokumenty schválené vládou Slovenskej republiky, Koncepciu územného rozvoja Slovenska, kvalitatívne prieskumy, aktuálne programy rozvoja vyšších územných celkov, aktuálne programy rozvoja obcí a aktuálne spoločné programy rozvoja obcí.[29] Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030 schválila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 41 z 20. januára 2021.

---

[28]) https://stavebnyurad.gov.sk/uzemne-planovanie/agenda-uzemneho-planovania

[29]) § 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Bytová politika Slovenskej republiky do roku 2030

Bytová politika Slovenskej republiky do roku 2030 je strednodobým rámcovým dokumentom štátu, ktorý definuje víziu a ciele štátu v oblasti bývania zohľadňujúc súčasný a pravdepodobný budúci vývoj, identifikuje základné systémové problémy a navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie. Bytovú politiku Slovenskej republiky do roku 2030 s pripomienkou prijatou na rokovaní vlády schválila vláda Slovenskej republiky svojím uznesením č. 728 z 8. decembra 2021.

Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030

Koncepcia je rámcový celoštátny dokument a jej cieľom je zhodnotiť aktuálny stav oblasti rozvoja miest, vytvoriť predpoklady pre partnerský prístup verejnej správy a zároveň vytvoriť predpoklady pre systémové zmeny súčasného stavu. Koncepcia uvádza KURS ako hierarchicky najvyšší nástroj územného plánovania, ktorý vymedzil na základe komplexného zhodnotenia systému osídlenia SR najvýznamnejšie priestory mestského rozvoja. Tieto boli stanovené ako hlavné kritérium pre vymedzenie podporovaných mestských oblastí, nakoľko KURS je komplexne spracovaný a prerokovaný, dlhodobo platný dokument schválený vládou SR, ktorý je priebežne aktualizovaný. Koncepciu mestského rozvoja Slovenskej republiky schválila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 5 z 10. januára 2018.

Aktualizácia Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2014 - 2030

Strategický rámec v oblasti zdravia pre roky 2014 – 2030 predstavuje základný dokument, ktorý by mal v strednodobom a dlhodobom horizonte určovať smerovanie štátnej politiky zdravia na Slovensku. Dokument schválila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 431 z 28. júna 2022.

Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike

Zámerom Stratégie je navrhnutie vecných riešení, ktoré bude potrebné následne premietnuť do zmeny legislatívy s cieľom vytvoriť efektívny a fungujúci systém. Všetky časti Stratégie sú vypracované s cieľom zlepšiť kvalitu života osôb odkázaných na dlhodobú sociálno-zdravotnú starostlivosť. Stratégiu schválila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 546 z 29. septembra 2021.

Krajinnoplánovacia štúdia Slovenskej republiky

Orgán územného plánovania príslušný na obstaranie Koncepcie územného rozvoja Slovenska je povinný pred spracovaním návrhu územnoplánovacej dokumentácie obstarať krajinnoplánovaciu štúdiu alebo jej aktualizáciu. Návrh Koncepcie územného rozvoja Slovenska spracúva spracovateľ vždy aj na základe spracovanej krajinnoplánovacej štúdie alebo jej aktualizácie. Orgán územného plánovania príslušný na obstaranie Koncepcie územného rozvoja Slovenska je povinný obstarať prvú krajinnoplánovaciu štúdiu do 31. júla 2026.[30]

Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability

Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability vyjadruje základný rámec priestorovej ekologickej stability územia Slovenska. Predstavuje priestorové usporiadanie ekologicky najvýznamnejších zachovalých prírodných území (najmä lesov, mokradí, brál, sprievodných porastov vodných tokov a pod.) a vyjadruje vzťah a postavenie ekologicky stabilných území Slovenska v prepojení na európsky systém ekologicky stabilných území, čím vytvára významný dokument pre stratégiu ochrany ekologickej stability, biodiverzity a genofondu Slovenskej republiky. Bol schválený uznesením vlády č. 319 z 27. apríla 1992. V roku 2000 bol aktualizovaný a zapracovaný do Koncepcie územného rozvoja Slovenska, ktorej záväzná časť bola schválená Nariadením vlády SR č. 528/2002 Z. z, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001.[31]

---

[30]) § 28 zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní

[31]) https://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/starostlivost-o-krajinu/zelena-infrastruktura/dokumenty-uses-v-sr

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030

Strešný dokument národnej environmentálnej politiky Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 stanovuje postup, ako čeliť najväčším environmentálnym výzvam a riešiť najvážnejšie problémy životného prostredia Slovenska. Dokument schválila vláda Slovenskej Republiky svojim uznesením č. 87 z 27. februára 2019.

Národný lesnícky program Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 - 2030 LESY PRE SPOLOČNOSŤ

Národný lesnícky program určuje základné smerovanie lesného hospodárstva do roku 2030 prostredníctvom strategických a špecifických cieľov. Program schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 143 z 13. marca 2024.

Národný program znižovania emisií

Národný program znižovania emisií rieši opatrenia na znižovanie emisií do ovzdušia, aby sa splnili redukčné záväzky zníženia emisií (národné stropy) stanovené smernicou (EÚ) 2016/2284 na rok 2030. Národný program znižovania emisií bol schválený vládou SR uznesením č. 103/2020 z 5. marca 2020.

Koncepcia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Koncepcia vodnej politiky Slovenskej Republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 je dlhodobá vrcholová stratégia celoštátnej úrovne a uvádza Koncepciu územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 ako súvisiaci strategický dokument. Koncepciu schválila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 372 z 1. júna 2022.

Vodný plán Slovenska

Vodný plán Slovenska je strategický dokument vodného plánovania na ochranu a zlepšenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd a vodných ekosystémov, na trvalo udržateľné a hospodárne využívanie vôd, na zlepšenie vodných pomerov, na zabezpečenie územného systému ekologickej stability a na ochranu pred škodlivými účinkami vôd. Vodný plán Slovenska na roky 2022 – 2027 schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 319 z 11. mája 2022.

Plán manažmentu povodňového rizika

Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach Slovenskej republiky je strategickým dokumentom v oblasti ochrany pred povodňami, ktorého ciele sú zamerané na zníženie potenciálnych nepriaznivých následkov povodní na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť, a určuje konkrétne opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov.

Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácii pre územie SR na roky 2021 - 2027

Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 - 2027, patrí k národným koncepčným dokumentom obsahujúcim návrh investičného plánu, vrátane odhadu investícií potrebných na obnovenie existujúcej infraštruktúry verejných vodovodov a kanalizácií.

Integrovaný národný energetický a klimatický plán

Integrovaný národný energetický a klimatický plán je základným strategickým plánovacím dokumentom v oblasti ochrany klímy a energetiky. Dokument bol prijatý uznesením vlády SR č. 606 z 11. decembra 2019. V súčasnosti prebiehajú práce na aktualizácii dokumentu, ktorá by mala byť ukončená v roku 2024.

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Stratégia definuje konkrétne kroky a opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050. Stratégia zahŕňa opatrenia na modernizáciu priemyslu,

ekologizáciu dopravy, podporu obnoviteľných zdrojov energie a biohospodárstva, ako aj ďalšie kroky na zmiernenie klimatickej krízy. Stratégiu schválila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 104 z 5. marca 2020.

Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II

Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 je strategickým dokumentom dlhodobého charakteru, ktorý si kladie za cieľ nastaviť efektívny smer rozvoja dopravného sektora a určuje spôsob realizácie jeho rozvojovej vízie. Koncepcia územného rozvoja Slovenska bola identifikovaná ako významný rozvojový národný dokument, ktorý treba v rámci prípravy dopravnej sektorovej stratégie brať do úvahy.[32] Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 schválila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 13 z 11. januára 2017.

Koncepcia rozvoja intermodálnej dopravy SR do roku 2030

Koncepcia rozvoja intermodálnej dopravy SR do roku 2030 vychádza z dostupných dát o vývoji dopravných módov v Európe a v SR, samotný dokument ponúka analýzu aktuálneho stavu intermodálnej dopravy v Európe a v SR. Koncepciu rozvoja intermodálnej dopravy Slovenskej republiky do roku 2030 schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 254 z 6. apríla 2022.

Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR

Víziou stratégie je uznanie cyklistickej dopravy ako rovnocenného druhu dopravy a jej integrácia s ostatnými druhmi dopravy, ako aj zlepšenie vnímania cyklistov ako plnohodnotných účastníkov cestnej premávky v súlade so záujmom o trvalo udržateľný rozvoj mobility a o zvyšovanie celkovej kvality života obyvateľstva. Taktiež výrazné posilnenie cykloturistiky ako dôležitého segmentu cestovného ruchu s veľkým potenciálom najmä pre vidiecke oblasti, ich rozvoj, zvýšenie konkurencieschopnosti a zamestnanosti. Stratégiu schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 223 zo 7. mája 2013.

Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2024 – 2030

Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2024 – 2030 nadväzuje na Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020. Prebieha medzirezortné pripomienkové konanie.

Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030

Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030 je rámcovou nadrezortnou vládnou stratégiou, ktorá definuje politiku a konkrétne priority Slovenska v kontexte už prebiehajúcej digitálnej transformácie hospodárstva a spoločnosti pod vplyvom inovatívnych technológií a globálnych megatrendov digitálnej doby. Stratégia bola schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 206 zo 7. mája 2019.

Národný plán širokopásmového pripojenia

Účelom dokumentu je definovať strategický prístup Slovenska pri budovaní elektronických komunikačných sietí s veľmi vysokou kapacitou pre účel zavádzania ultra-rýchleho širokopásmového pripojenia tak, aby došlo k naplneniu cieľov Európskej únie pre gigabitovú spoločnosť EÚ a strategických zámerov Slovenska v oblasti ďalšieho rozvoja komunikačnej infraštruktúry. Národný plán širokopásmového pripojenia schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 151 zo 17. marca 2021.

Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021 – 2025

Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky je významným strategickým dokumentom v odpadovom hospodárstve Slovenskej republiky na roky 2021 - 2025. Je vypracovaný v

[32]) Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II

súlade s požiadavkami udržateľného rastu, prezentovanými v Akčnom pláne EÚ pre obehové hospodárstvo. Program schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 676 z 24. novembra 2021.

Vnútroštátny program nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi v SR

Predmetný strategický dokument reflektuje nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom (VJP) a všetkými druhmi rádioaktívnych odpadov (RAO) v SR, vrátane inštitucionálnych ako aj s nepoužívanými žiaričmi, vo všetkých fázach nakladania s nimi, od ich produkcie až po ich bezpečné uloženie v úložisku. Zaoberá sa jadrovými zariadeniami z pohľadu ich vyraďovania s cieľom uvoľnenia lokalít zohľadňujúc vzájomné väzby a súvislosti pri súčasnom špecifikovaní krátkodobých a dlhodobých potrieb, úloh a dielčích i strategických cieľov pre obdobie rokov 2022 až 2030 s výhľadom na ďalšie obdobie. Momentálne prebieha proces posudzovania strategického dokumentu.[33]

[33]) https://www.njf.sk/dokumenty/vnutrostatna-politika-a-program/

5. Požiadavky na rozsah a obsah riešenia

Koncepciu územného rozvoja Slovenska je potrebné spracovať v súlade s platnými právnymi predpismi – zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov, vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky č. 392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia a vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky č. 69/2024 Z. z. o územnotechnických požiadavkách na výstavbu. Rozsah a obsah textovej a grafickej časti definuje § 6 vyhlášky 392/2023 Z. z. a všetkými platnými súvisiacimi právnymi predpismi chrániacimi osobité záujmy.

5.1 Informatívna textová časť

Informatívna časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska v textovej časti obsahuje:

a) základné údaje,
b) vyhodnotenie územného rozvoja štátu v rámci európskych štruktúr osídlenia,
c) vyhodnotenie súčasného stavu krajinnej štruktúry a štruktúry osídlenia,
d) vyhodnotenie vplyvu demografických, sociálnych, environmentálnych a ekonomických vývojových tendencií na územný rozvoj štátu,
e) premietnutie požiadaviek vyplývajúcich z celoštátnych a odvetvových dokumentov,
f) priemet území krajinnej infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu,
g) návrh oblastí a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a oblastí a území krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu,
h) návrh koncepcie územného rozvoja Slovenska a koncepcie formovania regionálnych štruktúr osídlenia.

5.2 Informatívna grafická časť

Informatívna časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska v grafickej časti obsahuje grafické znázornenie:

a) priestorových súvislostí územia štátu,
b) koncepcie územného rozvoja štátu a štruktúry osídlenia,
c) premietnutie celoštátnych, nadregionálnych a odvetvových dokumentov,
d) priemetu území krajinnej infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu,
e) návrhu oblastí a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a oblastí a území krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu.

5.3 Záväzná textová časť

Záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska v textovej časti obsahuje:

a) princípy koncepcie územného rozvoja štátu,
b) priemet rozvojových oblastí, rozvojových centier a špecifických oblastí,
c) určenie hierarchie sídelných centier, sídelných osí a princípy formovania sídelnej štruktúry a krajinnej štruktúry,

d) priemet krajinnej infraštruktúry a zoznam území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu,
e) priemet území a koridorov pre umiestnenie dopravnej infraštruktúry a technickej infraštruktúry medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu,
f) priemet území pre umiestnenie areálov a zariadení na obranu a bezpečnosť štátu,
g) priemet území a lokalít kultúrneho dedičstva medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu,
h) priemet oblastí a území pre umiestnenie krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme, oblastí a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu, s uvedením ich druhu a účelu,
i) priemet osobitných území so špecifickými požiadavkami na ich priestorové usporiadanie a funkčné využívanie vyplývajúce z celoštátnych dokumentov alebo z medzinárodných záväzkov,
j) premietnutie vybavenosti celoštátneho významu,
k) určenie podmienok pre spracovanie odvetvových koncepcií a iných relevantných dokumentov.

5.4 Záväzná grafická časť

Záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska v grafickej časti obsahuje grafické znázornenie:

a) schémy základných princípov koncepcie územného rozvoja štátu,
b) štruktúry osídlenia, rozvojových oblastí a rozvojových centier,
c) vybavenosti celoštátneho významu,
d) krajinnej infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny celoštátneho a nadregionálneho významu,
e) území a koridorov pre umiestnenie dopravnej infraštruktúry a technickej infraštruktúry medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu,
f) území a lokalít kultúrneho dedičstva medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu,
g) území pre umiestnenie areálov a zariadení na obranu a bezpečnosť štátu,
h) oblastí a území pre umiestnenie krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme, území a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme medzinárodného, celoštátneho alebo nadregionálneho významu,
i) osobitných území so špecifickými požiadavkami na ich priestorové usporiadanie a funkčné využívanie.

5.5 Dátový štandard

Požiadavky na jednotný štandard výmenného dátového formátu odovzdávaných dát územnoplánovacej dokumentácie určuje príloha č. 4 Vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky č. 153/2024 Z. z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov.

ZOZNAM A DEFINÍCIE POUŽITÝCH POJMOV[34]

Biele plochy: Bielymi plochami sa rozumie poľnohospodárska pôda, ktorá neslúži pôvodnému účelu, na ktorej dlhšiu dobu absentovala poľnohospodárska činnosť, a ktoré sú zároveň porastené stromovitými, krovitými drevinami alebo ich zmesami spĺňajúcimi kritériá lesa.[35]

Brownfield: Brownfieldom sa rozumie územie, ktoré je znehodnotené, nedostatočne využívané alebo prázdne a vhodné na revitalizáciu alebo transformáciu.

Funkčné využívanie: funkčným využívaním územia sa rozumie spôsob využívania územia podľa druhu prevádzok alebo činností v ňom, v členení na základnú funkciu, prípustnú funkciu a neprípustnú funkciu pri zohľadnení potrieb rozvoja spoločnosti a súčasného stavu a hodnôt územia a krajiny.

Funkčný územný celok: funkčným územným celkom sa rozumie územie, ktoré pozostáva z viacerých sídiel, medzi ktorými existujú funkčné väzby a tvoria tak jeden celok.

Koridor: koridorom sa rozumie územie vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii pre umiestnenie zariadení infraštruktúry s prevládajúcim dĺžkovým rozmerom.

Krajinná štruktúra: krajinnou štruktúrou sa rozumie priestorové usporiadanie prírodných a civilizačných zložiek životného prostredia a vzťahy medzi nimi.

Krajinná infraštruktúra: krajinnou infraštruktúrou sa rozumie systémovo usporiadaná a navzájom prepojená sieť existujúcich a navrhovaných častí krajinnej štruktúry, ktoré zabezpečujú jej ekologickú stabilitu.

Polycentricita: polycentricitou sa rozumie organizačný princíp, ktorý sa snaží vyhnúť prílišnému sústredeniu na jedno centrum. Je protikladom centralizácie.

Priestorové usporiadanie: priestorovým usporiadaním územia sa rozumie skladba hmotných a funkčných prvkov v území a väzieb medzi nimi, ktorou sa dosahuje optimálna organizácia územia a udržateľný rozvoj územia pri zohľadnení súčasného stavu a hodnôt územia a krajiny.

Priestorovo-funkčný celok: priestorovo-funkčným celkom sa rozumie vymedzená časť územia mikroregiónu, obce alebo zóny so spoločnou priestorovou a funkčnou charakteristikou vyznačená v územnoplánovacej dokumentácii, na ktorú sa vzťahuje regulácia územného rozvoja formou regulačných listov.

Sídelné prostredie: sídelným prostredím sa rozumie obývané územie vytvorené urbanistickými, sociálnymi, ekonomickými, prírodnými a kultúrno-historickými podmienkami so vzájomnými väzbami.

Sídlo: Sídlom sa rozumie základná jednotka štruktúry osídlenia. Územie sídla je vymedzené administratívnou hranicou obce.

Strategický park: strategickým parkom sa rozumie strategické územie v zmysle zákona 371/2021 Z. z. o významných investíciách

---

[34]) zákon č. 200/2022
§ 2 vyhlášky č. 392/2023 Z. z.
§ 7 vyhlášky č. 46/2024 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
Stratégia územného rozvoja Slovenska – Aktuálne zmeny v oblasti územného rozvoja Slovenskej republiky

[35]) https://www.minzp.sk/iep/strategicke-materialy/envirostrategia-2030.html

Udržateľný územný rozvoj: udržateľným územným rozvojom sa rozumie komplexný a vyvážený rozvoj územia, ktorý zahŕňa rozvoj všetkých hmotných a nehmotných zložiek, činností a procesov, ktoré sa vzťahujú na územie a ich vzájomné vzťahy a ktorý vytvára podmienky na dlhodobý vyvážený vzťah kvalitného životného prostredia, riešenia zmeny klímy a činností v území tak, aby uspokojoval potreby súčasnej generácie a neznižoval kvalitu života a zdravia budúcich generácií v sídelnom prostredí a krajinnom prostredí.

Urban Sprawl: pod pojmom Urban Sprawl (doslovný preklad „sídelná kaša") sa v územnom plánovaní rozumie rozrastanie miest a obcí do okolitej krajiny. Nové obytné celky, ktoré sú zložené z rodinných či radových domov, vznikajú väčšinou v susedstve prímestských obcí.

Územné plánovanie: Územným plánovaním je súbor činností, ktorými sa určuje a reguluje priestorové usporiadanie územia, funkčné využívanie územia a zabezpečuje sa udržateľný územný rozvoj za podmienok dodržania ochrany životného prostredia, ochrany prírody a krajiny, ochrany historického a kultúrneho dedičstva a ochrany verejného zdravia, obrany štátu, bezpečnosti štátu, hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, sociálnej súdržnosti a územnej súdržnosti.

Územnoplánovacia dokumentácia: Územnoplánovacia dokumentácia je záväzným podkladom na rozhodovanie o stavebnom zámere podľa zákona o výstavbe a na povoľovanie činností podľa osobitných predpisov a na projektovú činnosť.

Vybavenosť: vybavenosťou sa rozumie komplex zariadení a plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie potrieb verejnosti najmä v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti, kultúry, cirkví, verejnej správy, administratívy, verejného stravovania, obchodu, rekreácie, športu, cestovného ruchu a nevýrobných služieb.

Zelená infraštruktúra: zelenou infraštruktúrou sa rozumie systém pôvodných a založených prvkov vegetácie a vegetačných plôch a vodných prvkov, ktoré podporujú biodiverzitu a zabezpečujú vzájomné prepojenie územia sídel a okolitej krajiny a sú súčasťou krajinnej infraštruktúry.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

AGN	Európska dohoda o hlavných vnútrozemských vodných cestách medzinárodného významu (European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance)
EÚ	Európska únia
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
SR	Slovenská republika
TEN-T	Transeurópska dopravná sieť (Trans-European Transport Network)

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky
Tomášikova 14366/64A
831 04 Bratislava
Slovenská republika

www.stavebnyurad.gov.sk

September 2024